

Maastricht

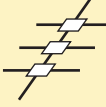
Op vrijdag 22 maart 1996 organiseert de werkgroep Stedengeschiedenis een studiedag over Maastricht. De bijeenkomst heeft plaats in het Academiegebouw van de Universiteit van Utrecht, Domplein 29, zaal 32. De studiedag is gratis voor eenieder toegankelijk. Informatie kan worden ingewonnen bij Jan van den Noort (010-4366014)

Agenda:

- 10.00-10.30 Titus Panhuysen (stadsarcheoloog gemeente Maastricht): De vaagheid van de geschiedenis geconcretiseerd.
- 10.30-11.15 discussie
-----pauze-----
- 11.30-12.00 Marcel Put (Stichting Historie der Techniek): Energiek Maastricht. De gemeentelijke gasfabriek en het stedelijk elektriciteitsbedrijf in Maastricht.
- 12.00-12.45 discussie
-----lunchpauze-----
- 14.00-14.30 Nick Bos (Faculteit der Letteren Universiteit Utrecht): Maastrichtse elites 1790-1890.
- 14.30-15.15 discussie
-----pauze-----
- 15.30-16.00 Ben Gales (Economische Faculteit Rijksuniversiteit Groningen): Het armenkapitaal, een 'echt godsgeschenk'.
- 16.00-16.45 discussie

Titus Panhuysen, De vaagheid van de geschiedenis geconcretiseerd

Titus Panhuysen is een van de vijftientig stadsarcheologen die Nederland rijk is. Naast zijn werkzaamheden als stadsarcheoloog van Maastricht werkt Panhuysen aan een proefschrift getiteld Romeins Maastricht in beelden. In zijn lezing zal hij onder meer ingaan op de relatie tussen geschiedenis en archeologie en op het beeld dat menig historicus van archeologie heeft. In dat verband spreekt een citaat van de Maastrichtse historicus P. Ubachs boekdelen. In Tweeduizend jaar Maastricht (1991) schreef hij: 'Wie zich naar het prille begin van de stadsgeschiedenis begeeft, gaat op weg door een aardedonker bos bij avond. Tegen de nachthemel ziet hij de omtrekken van bomen en struiken afsteken en weinig meer. Vaagheid heerst alom. Zo is het ook bij het oudheidkundig bodemonderzoek. Veel mensen trekt deze vaagheid, die een zo ruim veld biedt voor de eigen fantasie.'

Marcel Put, Energiek Maastricht

In het lopend onderzoek naar de ontwikkeling van de gemeentelijke nutsvoorzieningen in Maastricht besteedt Put aandacht aan thema's als de weg naar de publieke exploitatie in de negentiende eeuw, de concurrentie tussen gas en elektriciteit, de steeds grootschaliger productie van elektriciteit, gas en water en de splitsing van de productie- en distributiefunctie. In zijn lezing beperkt Put zich tot de ontwikkeling van Maastrichts gemeentelijke energiebedrijven, de gasfabriek en het elektriciteitsbedrijf en hun onderlinge verhouding. De nadruk ligt daarbij op de periode 1900-1930.

Nick Bos, Maastrichtse elites 1790-1890

Het onderzoek naar negentiende-eeuwse elites kan zich verheugen in een grote belangstelling. Nick Bos presenteert het resultaat van onderzoek naar de Maastrichtse bovenlaag en hij spitst zijn lezing toe op drie periodes. Maastricht kwam al in 1795 onder directe Franse overheersing en de Franse tijd heeft er dan ook diepe sporen achtergelaten. Nauwelijks vijftien jaar na de Franse bezetting zorgde de Belgische Opstand voor een nieuwe breuk met het verleden in. De snelle economische ontwikkeling in de tweede helft van de negentiende eeuw maakte van Maastricht een van Nederlands eerste industriesteden. Bureaucratisering, democratisering en industrialisatie veronderstellen een herverdeling van rijkdom en macht. Sterk wisselende politieke en economische condities stelden de Maastrichtse bovenlaag telkens voor nieuwe uitdagingen. Het onderzoek naar de elite van de Limburgse hoofdstad biedt aanknopingspunten voor een toetsing van de vigerende elitetheorieën en voor een vergelijking met de resultaten van de Nederlandse elitegeschiedschrijving.

Ben Gales, Het armenkapitaal, een 'echt godsgeschenk'

Maastricht afficheert zich graag als een stukje buitenland in Nederland. Het stedelijk stelsel van armenzorg was na de Franse tijd inderdaad een mengsel van burgerlijke plicht volgens het Franse systeem en zorg voor de eigen gezindte volgens de Nederlandse traditie. In de historiografie wordt de onnederlands vroege industrialisatie van Maastricht in verband gebracht met de relatief grote armoede in deze stad. In de lezing over de armenzorg in Maastricht zal worden bekeken of het armenkapitaal een godsgeschenk was voor pioniers met industriële aspiraties. Daaraan voorafgaand hoort een schets van de stedelijke voorzieningen tot in de twintigste eeuw. Hoezeer de betrokkenen ook met de rug naar Holland stonden, vanuit Belgisch perspectief was Maastricht een opmerkelijk Nederlandse stad in het zuiden.

Namens de Werkgroep Stedengeschiedenis
Jan van den Noort